

LITERATURA

L'ACORDIÓ DE LES GOLFES

Novel·la per a joves

Text: Narcís Ramió

Il·lustració: Jaume Camps

Capítol 7

Un senglar ben trapella

En Casina amuntega llenya sense pressa. Al seu costat la Irene observa els calmosos moviments de l'home que construeix amb traça una pila enorme. La llenya resta ben col·locada. Al costat d'aquesta primera pila en fumeja una altra, la llenya de la qual s'oculta sota una lleugera cap de terra. El fum que desprèn pel seu cim és un bon senyal que la pila es converteix, lentament a mesura que fa la combustió, en carbó, carbó d'alzina que després, el vell carboner, destriarà curosament i que vendrà a en Manel, el negociant i transportista.

La Irene ja s'ha acostumat a la manera de fer del seu amic... Ha vist fer i desfer diverses piles de llenya al llarg de l'estiu, i encara que el ritual de l'ofici li sigui prou conegut, la nena frueix mentre observa el seu amic que treballa.

- Ep, que et deixes aquestes branques!
- Compte! Ara la terra et cau tota per l'altre costat!
- Vols dir que aquesta pila s'encendrà?

– L'home respon a la nena; sovint en fa cas, d'altres vegades li raona el perquè ho fa d'aquella manera. Alguna vegada perd la paciència davant la Irene que de tan primmirada que vol ser arriba a fer-se carregosa.

– I ara! Per què t'enfades? Si no vols que t'ajudi, digue's m'ho! Al cap i a la fi és la teva feina!

El vell carboner s'atura, la mira i li respon:

– No m'enfado. M'agrada perquè véns a fer-me companyia... Aquí bosc estem molt acompanyats d'animalons de tota mena, però jo sempre em sento sol... I encara que potser no tens raó no em queda cap més remei que donar-te-la.

La nena somriu satisfeta per sota el nas. Li agrada que aquests vells n'estiguin tant d'ella. Potser, pensa, és una actitud egoista per la seva banda, però ells se senten a gust així? Sí! Són feliços amb la seva companyia? Sí! Doncs, mira, tots contents!

– Ja està! Preparada! Ara anem a la cabana a esmorzar i havent esmorzat l'encendrem! Som- hi, Irene?

– Som- hi! –respon la nena engrescada, perquè el budellam ja fa estona que rondina recargolant-se-li amb un sorollet persistent.

Es dirigeixen cap a la cabana, a una cinquantena de metres del lloc on el carboner acaba de preparar la seva segona pila de llenya per a fer-ne carbó. Mentrestant, xerren de les seves coses, de si en Joanet i la música, de si en Barraca i la canya de pescar nova que s'ha agenciat a Girona, d'allò que els haurà posat la iaia Maria al sarró per a esmorzar:

- Em penso que ens hi ha posat pa rodó i llonganisses seques de can Pau.
- I fruita seca per a després. Panses i avellanes!
- Irene, se'm fa la boca aigua!
- Casina, estic que no m'aguanto dreta de gana!

Entorn seu les papallones voleien rialleres, les abelles brunzeixen, uns bufatorats entremaliats xafardegen per entre els branquillons dels boixos.

– Veus Irene! –s'atura l'home mentre assenyala un boix pla més alt que la nena–. Veus? De les arrels d'aquests arbusts en fan les pipes.

– Les pipes dius? –repeteix estranyada la Irene–. Però si les pipes surten dels gira-sols? M'enredes?

-
- De les pipes de fumar parlo jo, bleda!
 - Ah! –fa la nena confosa
 - És una fusta tan forta la de les arrels dels boixos que en fan les pipes per a cremar-hi tabac –insisteix ell.
 - Com aquesta teva? –assenyala la nena.
 - Sí, com aquesta! A més, la meva té una particularitat que no tenen altres pipes –explica l'home cofoi.
 - I doncs, quina és?
 - Doncs que aquesta pipa és d'artesanía, l'he feta jo! –i la mostra satisfet mentre espera un gest d'admiració per part de la nena.

Incrèdula, se'l mira, primer a la cara, després la pipa. Té raó és ben especial: estrofolària, llargaruda i bocabadada. La Irene pensa que dins d'aquella pipa hi cabria tot el tabac barat del món.

- Que no t'ho creus? –insisteix l'home un xic decebut.

La Irene deixa anar una riallada al temps que li etziba :

- Ja m'estranyava que haguessis comprat aquesta mena de cosa tan lletja en una botiga. No crec pas que hi hagi cap botiguer capaç de posar a la venda un objecte tan esbojarrat.
- Ja t'espavilaré jo, ja... Mira que dir-li aquestes coses tan desconsiderades a la meva estimada amiga. Ai! Pobre de tu si t'arreplego! –l'amenaça fent-se l'ofès.

La nena lleugera ja ha corregut un tros, ha saltat delicada com una daina uns matolls i s'atura el mateix llindar de la porta de la cabana. Però no entra perquè dubta. Para l'orella mentre que amb les mans avisa que s'afanyi.

- Què passa? –pregunta l'home, estranyat.

La Irene li fa que pari quiet. Silenci! Alguna cosa passa dins de la cabana!

En Casina s'apropa de puntetes. Els dos paren l'orella a ran de porta... Finalment, l'home es decideix a entrar i d'una revolada obre la porta, i ... mira quina una!

La senglarota, sorpresa, s'escapoleix espantada pel mateix forat per on ha entrat abans entre el brucs de la part posterior de la cabana. I rera seu, tres cries virolades la segueixen ben de pressa, encalçades per l'escombra del carboner que les colpeja i no n'arriba a tocar cap.

-
- Els faràs mal, home! No els peguis! –crida la nena indignada davant la seva actitud.
 - Si, nena, mira que bonic! Se'ns mengen l'esmorzar i ara tu em defenses aquestes bestioles? Ai! Quina mala sort! Si tingués l'escopeta! Quina ocasió que acabo de perdre'm –es queixa l'home.
 - Ah! No, no i no! Si sé que arribes a fer mal a una d'aquestes bestioles deixo de ser amiga teva. Què t'has cregut! Pobretes... –l'amenaça.

En Casina resta petrificat. I ara, què li diu aquesta nena tan enganxosa? Precisament a ell, que quan era jove era el terror dels senglars d'aquests boscos?

- Nena! Però tu no saps que aquestes bestioletes, com les anomenes, de pobretes no en tenen res? Es mengen els sembrats, entren dins les cases de pagès i espanten els ramats!
- Exageres! –li respon tranquil·la-. No et fan pena aquestes pobretes cries que corren tan petites, tan boniques, tan ...
- Tant, tant! Irene! Que em puja la mosca el nas! Que la meua família sempre ha tingut fama de caçadora i que d'aquests animalassos hi entenc més jo que no pas tu i no en deixaria cap. Sàpigues que una vegada amb dos trets en vaig matar tres i que...
- Prou! Atura't! No t'embalis pipot! –el fa callar-. Ja exageres com tots els caçadors! Res! M'has de prometre que si els veus no els faràs mal! Va, promet-m'ho!

El seu vell amic mou el cap a una banda i a l'altra; li fa ràbia prometre que no perseguirà més senglars a aquella nana que, per postres, és de ciutat i no entén res de res, quan....

- Sents? –l'home es regira, assaja un salt i es llança damunt el cubell de la cendra d'on sorgeix un polsim...
- Ah! Ha, ha! Ja et tinc!

Efectivament, l'instint caçador d'en Casina l'ha posat en guàrdia. Dintre del cubell es mou un petit ser grisós, empolsinat i que malda per voler-ne sortir tant sí com no.

- Mira, ja en tinc un! Ha caigut dintre el cubell quan s'enfilava per les saques. Ja et tinc, lladregot! –i l'home amb la seva manassa alça aquell intrús de color cendra.
- Deixa'!! –s'esvera la Irene en percebre que el carboner està disposat a estavellar contra el terra aquella i indefensa cria de senglar.

El carboner es fixa en las cara anguniejada de la Irene, després observa aquella bola peluda empolsinada de gris i, finalment, davant l'exclamació d'alegria de la nena abaixa el braç i diposita l'animaló damunt l'atrotinada taula de la cabana.

La Irene s'hi apropa, temerosa. Encara que, al cap i a la fi, l'hivern passat ja va tenir ben a prop dues cries de senglar quan l'aventura de la nevada. L'espolsa suaument, el neteja amb cura i l'acaronada dolçament davant l'atenta mirada del carboner.

- I ara què, mengem, noia? –li demana l'home creuant-se de braços.

La nena, absorta, no li contesta, no té gana, aquell animalot li ha fet perdre el món de vista.

El carboner somriu. De fora la cabana estant, es gira i s'adreça cap a la pila de llenya d'alzina. Cal encendre-la, no pot perdre el temps. La Irene està prou entretinguda...

A mitja tarda, quan la segona pila de llenya també fumeja el carboner s'adreça cap a la seva amiga que asseguda a l'ombra d'un pi juga amb el petit senglar que, pobrissó, intenta fugir de les mans de la seva guardiana.

- És hora de tornar, Irene! Què fem amb aquesta bèstia! –li pregunta.

- Sorpresa, la nena pren amb més força la seva nova joguina i fa que no, que no se'n vol separar encara.

- Però maca, què en vols fer d'aquest godall?... On el posarem?... Què diran els teus avis? –s'exclama consternat.

La nena el mira de reüll. Tot seguit l'esguarda als ulls amb força. El vell no sap com contrarestar aquesta mirada que el travessa. I s'atabala del tot, en veure que una llàgrima mig escapçada li rodola galtes en avall.

- Bé, bé! Tu guanyes! Me'l quedaré jo, dimonis! El tindrè dins del galliner, però quan sigui gran, a finals d'hivern el deixaré en llibertat, d'acord? –proposa el carboner.

- Síiiii! –exclama la nena emocionada i fa un bot fent saltar enlaira la cria que güella empipada.

La Irene, cofoia, al davant i en Casina, resignat, tot darrera, han arribat al poble. El garrí de la Irene ha estat l'expectació dels vilatans. La canalla del poble se l'han mirat i remirat i no li han tret els ulls del cim, mig envejosos, mig admirats. La iaia de la Irene no està gaire satisfeta i ha aprofitat l'ocasió, quan el carboner ha entrat a la taverna a prendre un got de vi, per a renyar-lo severament.

– Mira que recollir aquesta mena d'animalons, Casina, tan gran com ets! No veus que pot mossegar la nena! Ja m'ho ha dit la Irene, ja, que tu has tingut la idea d'afillar-te'l i que el tindràs al teu galliner mentre creixi i que li deixaràs perquè hi jugui, però a mi, personalment, em sembla que no és gaire lògic que t'encanterinis d'aquesta mena de bestioles...

La dona parla i parla i no deixa que l'home, sorprès hi posi cullerada.

– Però... escolta'm , deixa'm explicar-te...

– No, res noi, res de res! El problema és teu i jo no penso pas treure't de cap més embolic! Però, el que et demano és que tinguis seny a l'hora de jugar-hi, perquè la bestiola a mesura que creixi esdevindrà rabiüda i si la mossega....

L'home esgota el got d'una glopada, s'alça els pantalons fins al llombrígol, gira cua, sobtadament, i es dirigeix cap al carrer, deixant la senyora Maria, la tavernera, amb la paraula a la boca. En sortir, però, es regira de nou i amb veu, de tro, contundent, li etziba:

– Si la mossega el senglar, doncs... que la mossegui!

La iaia resta bocabadada, posa els braços "en ansa" i mirant-se els dos únics clients que seuen, divertits, dins la taverna, remuga movent el cap neguitosament:

– Quin pelacanyes més fatxenda! Ja veurà, ja, aquest barrut, quan torni a demanar-me un got de vi!

Els dies han anat passant, la Irene està entusiasmada amb el seu petit amic del bosc. Aquest menja pa, pomes, pastanagues, fins i tot li dóna, d'amagat, algun tros de xocolata del berenar. Quan el carboner arriba de la feina l'alleta amb una barreja de llet de vaca i farina que, en Guspira, xucla amb tanta força el biberó que sembla ofegar-se.

– Golafre, que ets un golafre! –li diu la nena mentre observa els ennuecs de la cria i els esforços del carboner perquè l'animal no endrapi tant de pressa.

El nom de Guspira li van posar un dia que tota la colla (en Joanet, en Barraca, en Becaina, en Mansilla i en Casina), tot xerra que xerraràs, observaven les evolucions del garrí per la cuina de la taverna. Mentre la Irene l'amoïnava, la bestiola ja no sabia què més fer per perdre-la de vista, vet ací que en un intent d'escapolir-se-li per enèsima vegada, el petit senglar venta un bot i cau al bell mig del fogueró que la iaia Maria ha encès a la llar. Xiscla l'animal en sentir el foc que li socarrima el seu pèl acolorit. Salten arreu un munt de guspises que l'espanten. Cuita a amagar-se rera els tions d'alzina que descansen sota l'escon de la cuina i, una vegada allí, esporuguit explora en direcció a les brases esbarriades. Tota la concurrència riu el fet, menys la Irene que llança un xiscle, poruga que el godall no hagi pres mal.

– No pateixis nena... –la tranquil·litza en Becaina– ... aquest bestiar té un pelatge prou dur!
Abans et cremaràs tu que no pas ell.

Un tuf agre de pèl brasejat s'enlaira per tota la taverna, cosa que molesta els narius dels allí reunits.

- Quina pudor, àvia!
- Irene, obre la porta un moment!
- Vigileu que no s'escapi la bestiola!
- Millor! Així no atabalaria i estaríem tranquils d'una vegada –exclama la tavernera.
- Prou que ho sé que li teniu mania al pobrissó, bona dona! Però me l'enduré just quan s'acabi aquest gotot si tant us molesta –respon en Casina empipat.
- Vegem si és veritat! –replica la iaia, seriosa.

La seva iaia i en Casina, igual ara que quan eren petits i anaven plegats a l'escola, continuen essent contrincants i es discuteixen per ben poca cosa. De petits, a l'escola per qüestions de jocs, o malifetes, o per una goma d'esborrar, o pel que sigui, la Maria i en Peret –ara conegut pel vell carboner– s'etovaven de valent. I anys després la rivalitat continua viva. En el fons l'àvia i en Casina s'aprecien, i en cas de necessitat, s'ajuden. Per exemple, quan ell està malalt, la iaia sempre li té a punt un plat de sopa. En vell carboner viu sol i viure sol fa patir. No ha tingut mai una dona que li faci companyia i la Irene creu que aquesta és la causa que sigui tan geniüt.

- Bategem-lo va! – proposa la nena posant pau.
- Això, sí, i quin nom li posarem al menú? –fa en Barraca.
- Jo faré de capellà! –diu en Mansilla.
- Apa tu! Què dius ara? Que és un animal i no una persona, poca-solta! –el renya, molest, l'avi de la Irene.
- Jo li posaria Galifardeu! –proposa en Joanet.
- Gali...Galifardeu? –la Irene pensa un moment
- No aquest nom no m'agrada! És massa llarg i lleig.
- Oi! Que fina la nena! Que delicada! –remuga en Joanet.
- Demano noms, no bajanades! –replica decidida.

– Ui! Ai! Mira'm i no em toquis! –bromeja en Joanet fent gesticulacions grotesques amb braços i mans .

– Deixa de fer el pallaso i pensa, Joanet! Que tu ets el més lletrat de tots! –li recomana'n.

En Joanet, de jove, va fer la mili a Vic. És dels pocs que ha viatjat i és l'únic que cada dia es llegeix La Vanguardia del davant al darrera, menys els anuncis.

L'intel·lectual s'ha posat seriós davant la gran responsabilitat que se li demana. Pensa que si el consideren un home lletrat, ha de quedar bé... I si no se li acut res, farà el ridícul. Cal que rumii. Però no! Per més que s'exprimeix el cervell... res! Qui sap si el pes de la responsabilitat, qui sap si perquè ha begut més del compte aquesta vesprada, que no hi ha maneres que se li ocorri cap nom mínimament simpàtic a per a posar a aquella mena de cosa que, ara mateix, mig amaga darrera un soc, es refà tot llepant-se el pèl...

– Ja ho tinc!

Tots es regiren. L'àvia amb els ulls ben oberts i amb el seu somriure bonhomíós proposa:

– Guspira! Ja està, Guspira!

– I per què Guspira, precisament? –demanen el carboner i en Joanet alhora.

– Molt fàcil, perquè en Guspira ha aixecat milers de guspises quan ha caigut a les brases.

– Això, sí, això mateix! –comenta en Becaina–. El foc ha estat el seu bateig.

– Bateig de foc vol dir entrar en combat, ase! –retopa en Joanet enderiat–. Quan jo vaig anar al front, quan la guerra, la primera vegada que vaig entrar en combat, els altres em digueren que havia rebut el meu bateig de foc!

– I què? –respon en Becaina–. El godall ha entrat en combat! A la seva manera ha rebut la primera sorpresa desagradable de la seva vida.

– Bah! –fa en Joanet.

– Guspira, Guspira, Guspira! –es repeteix calmosament en Casina.

– A mi m'agrada molt! –afegeix la nena dirigint-se a tots.

– Doncs, fet! Que es digui Guspira! –conclou el carboner, alhora que s'alça per prendre el porró.

– Això hem de celebrar! –exclamen plegats.

I vatua l'olla! Prou que ho celebren! I algun dels vells, fins i tot, un xic massa.

Aquesta nit hi ha hagut terrabastall al carreró de la plaça, just on en Casina té la quadra de l'ase i el galliner. Ha aprofitat una filferrada per a enginyar-se, per pocs calés, una mena d'habitable per en Guspira. El carboner hi encabeix la bestiola, de manera que estigui tancada sense perill d'escapolir-se, i al mateix temps, però que respiri un xic d'aire lliure. Les seves veïnes, les gallines i els coloms, fa uns dies que resten intranquil·les amb aquesta llei d'animalot estrambòtic que els han "encolomat" ben bé al costat mateix. Com que el galliner dóna frec a frec amb el tancat on hi ha el petit senglar, el murri, introdueix el morro pels forats del filat tot intentant de mossegar les plomes de la cua de les gallines més agosarades. Les gallines ponedores, de l'ensurt, han deixat de pondre ous i els coloms, atabalats, no deixen de parrupejar estarrufant el coll mentre s'envolen neguitosos ara cap aquí, ara cap allà...

Quan el rellotge del campanar de l'església assenyalava la una de la matinada, un cloqueig esbojarrat, uns renills angoixats i un moviment inusual ha sotraguejat el carreró de la plaça. Els veïns han vist trencar-se el seu son plàcid davant el terrabastall que prové de la quadra i del galliner del vell carboner, el qual, en calçotets i ben esverat, surt al balcó de la seva cambra intentant endevinar què succeeix a baix. Vol endevinar-ho, ja que és una nit sense lluna i com que el carreró no gaudeix d'il·luminació elèctrica, és ben difícil guaitar la causa de l'enrenou.

A cada finestra, s'encén un llum rera l'altre, encadenant-se. La qüestió és que la barriada s'ha llevat per força, davant l'esvalot que aixeca el bestiar, al qual s'hi acaba d'afegir a l'uníson la gosseria veïnal, que, solidària també ha cregut necessari de participar en l'esdeveniment.

La Irene, en camisa de dormir, i la iaia i l'avi –que duu una llanterna a la mà-, tots dos en pijama, acabaven d'abandonar els blancs llençols dels seus respectius llits per afegir-se a la gresca que els animals del carreró i del veïnat organitzen.

- Què passa avi? –pregunta la nena fregant-se encara els ulls.
- No ho sé pas, nena, però pel esgarips que sento no m'estranyaria gens que la guilla n'estigués organitzant una de ben grossa als galliners.
- Valga'm Déu! La guilla! –exclama la iaia corpesa.

I ja em tens la família de la Irene, en Casina, en Becaina, el batlle del poble, la senyora Pones que és coixa, la Rita la Masovera que és sorda, en fi, tot el veïnat, vestits amb una pinta prou estrofolària que semblaria que, més que llevar-se inesperadament del llit, es reunissin per a celebrar de nou les festes de carnestoltes. No se n'adonen a causa de les frisanques i de les presses, però, a fe, que si no estiguessin atabalats i s'observessin els uns als altres amb calma, tots haurien guillat, i aquesta expressió de guillar s'escau prou bé en l'explicació, ja que vol dir que haurien tocat el dos més ràpids que una guilla. S'hi veuen camises blanques,

grogues, verdes, taronges i negres que vesteixen les dones despentinades, i els homes fan un efecte igualment galdós. Uns porten pijama a ratlles, altres calçotets llargs fins als peus, altres calçotets fins als genolls, i en Casina, per destacar, els seus calçotets exhibeixen un bon pedaç negre just al seu darrera... Tot un espectacle, ara bé, de guilla, de guilla... res de res, ni l'olor de la cua, que la tenen prou llarga.

- Ha fugit la mala bèstia! –diu un vell que porta boina.
- Vaja quines unes les guilles! –comenta el flequer encara enfarinat.
- Ésser més lleuger que una guineu! –recita el refrany la senyora Paquita, mestra jubilada.

L'home apropa la llanterna a la filferrada, s'ajup i es grata la closca, enfoca de nou la llanterna. Es posa dret i s'adreça a la concurrència, saberut.

- Bo, bo! La mala guilla prou que ho ha intentat, però no ha tingut temps per a excavar un sot sota la filferrada. Abans de poder entrar-hi, ha esvalotat el galliner i en baixar nosaltres, de seguida ha fugit. Hem estat de sort!

Tot el veïnat comenta la jugada, els uns fan comentaris sobre la sort que han fet les gallines, perquè els coloms, mira! Com volen un xic més... Altres s'expliquen facècies de quan eren petits, de quan vivien a pagès i de quan les seves experiències amb les guilles. La qüestió és que en un tres i no res, tothom ha desfilat en direcció a casa seva.

El carboner s'ha quedat repassant el filat del galliner, quan de sobte la llanterna il·lumina un petit cos inquiet que es mou d'una banda a l'altra de la filferrada. És en Guspira que s'escarrassa a endevinar el forat per on escapolar-se de la seva presó.

Per un instant, l'home ha abandonat la seva expressió sorruda i un sentiment de tendresa li abalteil l'ànima.

- Pobre Guspira! Quin espant, oi? No tinguis por, la guineu no tornarà pas i... si torna, que es prepari. Des d'ara tindrà l'escopeta ben a punt al costat mateix del llit. Si gosa tornar li ventarà una perdigonada que ja se'n sentirà! Guspira, tranquil·la!

Xino-xano, el carboner se'n torna al llit que l'espera.

La Irene, allitada, pensa en l'ensurt que ha rebut i no s'acaba de dormir amb la idea que la guilla rondi per allà amb la seva llarga cua a l'aire.

- Mira que s'hi arriba a entrar! –exclama mentre ulla la finestra entreoberta de la seva cambra.

D'una revolada es lleva i la tanca ben tancada; pensa que és preferible prevenir que no pas curar.

L'endemà matí tot són comentaris al poble. L'ensurt que la guilla ha proporcionat als veïns del carreró de la plaça és el tema general de conversa.

En Casina i la Irene, de bon matí han pujat a la muntanya perquè calia encendre una pila d'alzina ja preparada. Per aquesta raó no s'han afegit a les xerrameques del poble, encara que, el succés de la nit passada els entreté mentre s'enfilen turons amunt.

En arribar a la cabana comença l'enutjosa feinada d'encendre la pila, tasca que, a parer dels entesos, és la més delicada que han de fer els carboners per encertar-la a la primera. Si voleu saber si un carboner és dels bons, cal observar-los mentre encenen la pila d'alzina.

En Casina deu ser un carboner prou experimentat, perquè poca estona després d'encendre les teies, per la xemeneia de la pila, surt envolant-se un fum blanc que, poc a poc, esdevé més i més grisenc...

És mig matí quan el carboner ajusta el carretó rera l'ase i vol collar-li bé les rendes abans de tornar cap a casa. Es just en aquest instant quan sorgeix d'entre l'espès boscatge un enorme senglar que es dirigeix rabent cap a ells que, distrets no s'adonen, encara, del perill que representa l'aparició de l'enfurismada bèstia.

Ben segur que la remor sobre la fullaraca que produeix el trepig durant la cursa i els mateixos esbufecs de la bèstia els ha cridat l'atenció, però solament amb el temps just perquè en Casina venti una empenta a la Irene, alhora que ell es protegeix rera una alzina. Qui, pobrissó, no s'ha pogut escapar de la terrible investida, és l'ase, que rep en plena anca el cop d'ullal del rabiüt senglarot que amb la força de l'empenta llança al sofert burret qui sap lo... Ja em tens nena i carboner que sense ni adonar-se'n, comes ajudeu-me corre que correràs cap a la cabana. I arriben ben just que el senglar no els hagi atrapat perquè aquest, ha frenat sobtadament davant mateix de la tanca. Ensuma i grata fortament el terra amb les seves potes. En Casina i la Irene, amagats rera la porta de la cabana i fent contrapès perquè aquesta no s'obri, en un intent de reforçar la feblesa de la fusta esperen amoïnats l'investida del gros senglar.

L'animal, però, desisteix. S'apropa sense pressa cap a la petita somera que ajaçada damunt unes romegueres, es queixa de la patacada que ha rebut en els seus darreres. El senglar l'ensuma. L'ase protesta neguitosament i, després de llançar una ullada furtiva cap una banda i cap a l'altra, el senglar desapareix a passa lleugera entre alzines i arboços.

La gent del poble que està al carrer cap a tres quarts de dues, resten perplexos quan comproven que per la carretera s'apropa una carreta tirada, no sense grans esforços, per un vell i una nena: al damunt hi transporten un estrany embalum.

– Casina, Irene! Però, què dimonis us ha passat? –pregunten els vilatans estranyats.

El vell i la nena, resignats i amb cara de circumstàncies, assenyalen la burra malferida que arrossegueu amb fatiga.

– Se'ns ha fet mal la burra i, encara sort que el senglar no ens ha hagut a nosaltres, que si no...

La Irene fa que sí amb un cop de cap i l'ase s'afegeix al plany amb una mena de bram esquerdat que ho diu ben bé tot.

En Guspira juga content amb la mainada del poble; tots els joves i no tan joves hi volen jugar, agafar-lo... però cal anar en compte, és massa tendre, cadell encara, i li poden fer mal. Els gossos en veure'l s'estarrufen, s'hi acosten tot ensumant-lo i, tot seguit, li mostren els ullals en una actitud agressiva. Cal apartar-los immediatament –els molt bèsties!– perquè són capaços de clavar-li una bona mossegada al coll. La Irene se n'ha fet amiga de jocs, al cap i a la fi, d'ella ha estat la idea de salvar-lo i portar-lo a casa d'en Casina. Aquest, hores d'ara, n'està ben engrescat, i aquella mena d'odi que sentia en un bon principi, ha esdevingut amb el temps i amb el tracte, una amable convivència, gairebé com si d'un gos es tractés. El troba tan familiar que arriba a deixar el cadell lliure per dins de casa seva, com si fos un gosset. Malgrat que sovint li fan prendre un biberó de llet ensucrada, en Guspira ha après a buscar-se el propi aliment, i a la que pot burxa entre les patates del rebost, i quan el seu amo li dona aglans, el petit es llepa els dits, bé, més ben dit, les urpes que li creixen prou i que ja comencen a fer presència. En Casina comenta que les hi vol tallar abans no en faci una de grossa i, també diu a la Irene que no s'hi apropi tant quan juga amb ell, no fos cas que li esgarrapés la cara. La nena, però, no acostuma a fer-li cap cas.

Les coses són com són. Tot té un principi i també, sempre, allò que comença, acaba. A vegades acaba bé, i a vegades, no tant, encara que sovint es fa justícia. La justícia s'ha fet aquesta nit, dijous, de lluna plena i estels a garbellades en el firmament.

Fa no fa, a les dues de la matinada, minut més minut menys, quan per les finestres del carreró que dona a la plaça, obertes de bat a bat perquè la nit és xafogosa, penetren els xiscles, renills i un avalot general, que prové del galliner d'en Casina. Una altra vegada el rebombori trenca la placidesa del veïnatge que no s'acaben d'acostumar a que els despertin de matinada.

- La guilla!
- Vatua la guilla!
- Maleïda guilla!
- Tornem-hi amb la guilla!
- Redimonis, guilla altra volta!

Tots els veïns, s'exclamen entre somnis i badalls. En Casina, però, ja corre escales avall brandant alguna cosa:

- Ja et fotrè, jo, ja! No t'escaparàs, guilla! Lladregota de gallines! –cria en veu alta mentre salta els esglaons de dos en dos.

En arribar a baix de tot, l'home s'atura. L'escala està totalment a les fosques. Prem l'interruptor al temps que amb el palmell de la mà es venta una plantofada al front. Amb les presses i a les fosques s'ha ben equivocat i per comptes d'arreglar l'escopeta de dos canons, branda el tràmec de cavar les patates. Valga'm Déu! Quin trasbals! Per les finestres ja treuen el cap els veïns. La Irene crida a brams:

- Marxes! Marxes, guilla!

Del galliner, però no en sorgeix res, allò que se'n diu res. Tan sols es fa entenedor el neguit que demostren les gallines i els pollastres que junt amb els coloms, barallats en un gran embolic, giravolten i giravolten envoltant-se per l'interior de les quatre parets dels filats del galliner.

En arribar de nou al carreró de la plaça, en Casina, ara sí, amb l'escopeta de dos canons a punt, de puntetes i mig ajupit es dirigeix cap al galliner. Aixeca l'arma, apunta, acluca l'ull esquerre i... no passa res!

Plomes crits brams de l'ase convalescent, coloms embogits i plomes i més plomes arreu en dansa continuada, però ... res més!

L'home s'atansa un xic més cap al galliner; rera seu s'hi ha anat afegint uns quants veïns que, en pijama o en calçotets, s'han decidit a donar un cop de mà, per si de cas. Altres no, altres veïns prefereixen mirar-s'ho d'un tros lluny o bé des de les finestres des d'on ho veuen millor. La lluna plena fa que tot el carreró estigui tan il·luminat que fins i tot la tia Pepa, explica entusiasmada a la seva veïna Pones que des d'aquella balconada, sembla talment que assisteixin a una obra de teatre.

En aquestes estem, quan el carboner ja comença a impacientar-se, abaixa un moment l'arma i es dreça. No ho hagués fet. Just en aquest moment, mira com són les coses, –pataplam!–, com una exhalació, un cos gros seguit d'un altre més menut i caparrut, ràpids com una centella surten del segon filat, al costat mateix del galliner que vigila i se li llancen al damunt. Ja em teniu en Casina, ell i escopeta d'esquenes a terra sorprès i trasbalsat... Temps els ha faltat a la resta de valents col·laboradors de córrer esporuguits, cames ajudeu-me, davant l'envestida de l'aparició fantasmal.

– Guspira, torna, torna! –crida la Irene des de la seva finestra estant.

La nena ha entès prou bé la situació: la mare d'en Guspira acaba de trencar la filferada que mantenia presonera la seva cria i amb l'instint de mare es juga la pell per alliberar-la davant l'astorat veïnat que observen amb un punt d'emoció aquesta entranyable escena. Uns ho han presenciat des de casa seva, d'altres de culs a terra i gratant-se el clatell, igual com ho fa el vell carboner.

Un tros enllà al final del carreró per un instant, sembla que en Guspira fa cas als precés de la Irene. Però ha esta la il·lusió d'un segon. El cadell reprèn la fugida i segueix la seva mare, una enorme senglarota, que el guia decidida endinsant-se per la part més fosca del bosc proper.

No han passat ni cinc minuts del succés que ja em teniu els protagonistes i mig veïnat aplegats a la taverna on comenten i se sobreposen tot parlant de l'afer tan curiós que acabaven de viure.

– Amor de mare! –sospira l'avi de la Irene.

– Apreneu de les bèsties que estimen la nissaga! –recalca la iaia.

Tothom hi està d'acord. El vell carboner es refà de l'espant amb una got de conyac a la mà.

La Irene, asseguda en el replà de l'escala, els observa amb un posat trist. Al cap i a la fi, en Guspira era el seu protegit i ella se'n sentia mare adoptiva.

En Casina posa la copa damunt la taula de marbre, s'alça, s'acosta fins el replà on hi ha la nena, li acarona amb la mà el caparró mentre li dona un consell:

– Mira maca, potser ha estat millor així. Cadascú amb els seus. Tu amb la teva família i en Guspira amb la seva mare. I tots feliços! Aquí pau i allà glòria, oi?

La nena somriu, al temps que, irònicament, li pregunta:

– Casina, així que per a tu, totes les guilles són tan grosses?

El carboner s'arronsa d'espatlles amb un posat ingenu a la cara, es fica les mans a la butxaca i mentre camina cap a la porta remuga:

-
- Qui m'ho havia de dir... ha arribat la primavera en ple mes de juliol.

PRODIEMUS